

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-02-09
Besvaras senast
2018-02-21 kl. 12.00

Till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:758 Konkurrenssituationen på svensk järnväg

Konkurrens brukar ofta vara ett framgångsrecept för att främja innovation och företagsamhet. Det brukar även vara fördelaktigt för konsumenterna, som till följd av en tydlig konkurrenssituation får en bättre tjänst till ett lägre pris. När det kommer till järnvägen innebär konkurrens och sänkta priserna ytterligare fördelar i form av ett ökat tågresaande som bidrar till minskade utsläpp.

För att stärka konkurrensen inom järnvägssektorn etablerade alliansregeringen det oberoende kundverktyget resrobot.se för att skapa en konkurrensneutral plattform som försäljningskanal. Tanken var att samtliga aktörer skulle kunna samlas på en neutral plattform som kunde bidra till en marknadsmässig prissättning.

Tyvär fick kanalen inte avsedd effekt och i dagsläget säljs 80 procent av tågbiljetterna via SJ online. För mindre aktörer som vill in på marknaden innebär det att de i praktiken måste sälja sina biljetter via SJ:s plattform, där SJ tar ut en avgift för både marknadsförings- och försäljningskostnader per biljett såväl som för en andel av aktörens biljettintäkter. Det gör att etableringskostnaden för en ny aktör blir orimligt hög och tränger därmed undan den konkurrens som annars skulle kunna bidra till sänkta priser på tågresaandet.

Svensk järnväg är ur konkurrenshänseende alltså ett märkligt fall eftersom konkurrensen är ytterst snedvriden. SJ online har en helt dominerande ställning samtidigt som Trafikverkets tilldelning av spårkapacitet inte sker på ett konkurrensneutralt sätt där SJ tilldelas de mest attraktiva avgångstiderna.

I Tyskland, Norge och Finland har staten säkrat tillgång till den dominerande säljkanalen för samtliga aktörer för att skapa konkurrensneutralitet.

Som villkoren och marknaden på svenska järnvägar ser ut i dag är det konsumenterna som i slutändan drabbas, både i form av högre priser och i form av fortsatt höga utsläpp. Men även innovationsklimatet och företagsamheten blir lidande till följd av de höga etableringskostnaderna.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga närings- och innovationsminister Mikael Damberg:

Avser ministern och regeringen att se över den snedvridna konkurrenssituation som i dag råder på svensk järnväg till följd av SJ:s försäljningsplattform och fördelaktigt tilldelade avgångstider i syfte att sänka etableringskostnaderna för nya aktörer och främja innovationsklimatet?

.....

Edward Riedl (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander